

Phytophthora ramorum i *Rhododendron*

Kilde: Henrik Jørskov Hansen, Fødevarestyrelsen

Phytophthora ramorum i *Rhododendron*

Kilde: Henrik Jørskov Hansen, Fødevarestyrelsen

Phytophthora ramorum i *Viburnum*

Kilde: Henrik Jørskov Hansen, Fødevarestyrelsen

Hold øje med Europæisk visneskimmel – *Phytophthora ramorum*

**November
2022**

En lang række planter og træer kan angribes af den svampelignende mikroorganisme *Phytophthora ramorum*, der forårsager sygdommen visneskimmel. Det er en meget alvorlig sygdom, der i Danmark er mest kendt på *Rhododendron*, men som i andre lande også er fundet på vigtige træarter som eg og bøg. *Phytophthora ramorum* er kategoriseret som en karantæneskadegører i EU.

Symptomer på angreb

Angreb af *Phytophthora ramorum* udvikler forskellige symptomer. Nogle plantearter visner hurtigt ned, mens andre plantearter kan leve med sygdommen i mange år.

Symptomer på *Rhododendron*:

Skud og knopper visner med en mørk misfarvning, som breder sig gennem bladstilk til bladet. Barken bliver mørk brun eller sort med tydelig overgang til sundt væv. Karakteristiske bladsymptomer er mørkfarvning, som breder fra bladstilk og/eller bladspids langs midtnerven i bladet. De visne blade hænger, men bliver siddende på grenen. Kviste og skud kan også visne uden bladsymptomer.

Symptomer på *Viburnum* (kvalkvæd):

Infektionen starter ved basis af grenene nær jorden og planten visner. Vintergrønne arter ser man også brune og sorte bladsymptomer eller blomsterangreb.

Symptomer på træer:

Phytophthora ramorum angriber stammen, som udvikler store sår med mørkfarvning af den yderste bark og brun-rød misfarvning af vævet nedenunder. Sårene er fugtige og bliver kaldt for "blødende sår". Hvis såret omringer hele stammen, dør træet.

Hvordan udvikles og spredes sygdommen?

Phytophthora ramorum danner sporer, som sørger for henholdsvis spredning og overlevelse. Sporerne dannes på blade, som er den vigtigste smittekilde til nye infektioner. Sporerne er hårdføre og kan overleve i mindst tre år i planterester og i jord. Spredning sker med vandsprøjt og regnstenk eller med overfladevand. Levende sporer findes i jorddybder ned til 15 cm under de angrebne planter.

Spredning over længere afstand sker ved transport af planter og vækstmedier og med jord, der bliver slæbt med fodtøj, maskiner og køretøjer.

Værter i DK	Andre udvalgte værter i EU
<i>Camellia</i> *	<i>Chamaecyparis</i>
<i>Rhododendron</i> *	<i>Fagus sylvatica</i>
<i>Viburnum</i> *	<i>Hamamelis virginiana</i>
	<i>Ilex</i>
	<i>Kalmia latifolia</i>
	<i>Larix kaempferi</i> *
	<i>Magnolia</i>
	<i>Pieris</i> *
	<i>Quercus</i> *
	<i>Syringa vulgaris</i>
	<i>Vaccinium ovatum</i>

* I UK er det gået værst ud over de med * markerede værter

Hvorfor er sygdommen så alvorlig?

Visneskimmel blev først fundet i USA, hvor et epidemilignende angreb dræbte et stort antal af egetræer i Californien. En anden race af sygdommen er fundet i Europa, - europæisk visneskimmel. I Danmark er angreb set på *Rhododendron* og *Viburnum*. I England er sygdommen fundet på mange andre forskellige plantearter inkl. de vigtige landskabstræer eg og bøg (se faktaboks med flere værtplanter). Angrebene er især gået hårdt ud over de meget store beplantninger af *Rhododendron* i England, men også japansk lærk er hårdt angrebet. Der er grund til at frygte, at sygdommen også i Danmark vil kunne gøre stor skade i både skov, landskab og i private haver.

Phytophthora ramorum producerer sejllivede sporer, som kan overleve mange år i planterester og i jorden. Sygdommen er derfor vanskelig at bekæmpe og udrydde. Da vi ved, at svampen let kan mutere og trives bedst i et fugtigt og lunt klima, så frygtes det, at kommende klimaforandringer kan medføre endnu flere angreb i nye plantearter.

Hvad kan du gøre?

- Hold øje med symptomer og værtplanter, så du hurtigt kan opdage et angreb
- Fjern planter med større angreb og 15 cm af jorden under planterne eller dæk den med ukrudtsdug
- Beskær i tørt vejr og med desinficeret værktøj
- Fjern sygt plantemateriale uden risiko for spredning af smitte
- Vær forsigtig ved håndtering af planter, fordi en såret plante er mere modtagelig for infektion

- Undgå høj luftfugtighed omkring planterne, og udfør vanding om morgenen
- Køb sunde planter, der er mærket med plantepas

Hvad gør Landbrugsstyrelsen?

Vi undersøger for *Phytophthora ramorum* i planteskoler og havecentre samt i parker og lignende områder. Landbrugsstyrelsen påbyder destruktion af de angrebne planter.

I planteskoler og havecentre skal modtagelige planter i en radius af to meter omkring angrebet også destrueres, mens planter, der står i en radius af ti meter omkring angrebet, bliver sat i karantæne i tre måneder.

Mere information?

Du kan finde mere information om undersøgning for *Phytophthora ramorum* på vores hjemmeside: lbst.dk/virksomheder/gartneri/plantesundhed

Her kan du finde information om mærkningskrav til planter og hvilke plantearter, der skal bære et plantepas som tegn på, at de er officielt kontrolleret: lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu

Blødende sår på bark af eg (*Quercus*) fremkaldt af *Phytophthora ramorum*
Kilde: Henrik Jørskov Hansen, Fødevarestyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen
Planter & Biosikkerhed
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf. 33 95 80 00 | planter&biosikkerhed@lbst.dk